

GOGOETARI LEIHO

BIDEZIDORRAK

UPVtik Euskal Unibertsitatera?

TXIALDIAK ETA GREBAK ezagutu ziren UPVn joan den ikastaroan. Irakasle asoziatuen kontratu laborala dela kausa alde batetik, eta bestetik, ikasleen eskakizunak direla bide, UPVn esperientzia ederra gertatu zen.

UPVn aipaturiko bi gaiazka horiek garrantzitsu izan dira oso, zeren biharko *Euskal Unibertsitatea* eraiki nahi dugunok Baskongadetan dagoen unibertsitate publikoa, UPV alegia, ikertzeko, kritikatzeko eta berorrek daukan egitura zaharkitua alda dadin proiektu berriak aurkezteko parada izan baitugu.

UPVtik askok nahi dugun *Euskal Unibertsitate-ra* alde handia dagoela (lurraldetasunez, naziotasunez, hizkuntzaz eta abarrez) ezin uka. Hori dela eta, hain zuzen ere, euskara soilan arituko den *Euskal Unibertsitate* berriaren nolabaiteko aurreproiektua eztabaidatzeko batzorde bat osaturik dago jadanik. «Balizko olak burdinarik ez», dio esatera zaharrak.

UPV ez da, ezta hurrik eman ere, inolako eredurik eraiki behar dugun unibertsitaterako. UPVn batek pentsa lezakeen baino arazo gehiago daude, espainolkeria eta mediokritate izugarriaren artean.

UPVri dagokionez, gauza pare bat esan nahiko nuke:

1) Batzuk, agian askotxok, pentsa dezakete orain dela garaia UPVn benetako (?) politika egiteko.

Aspaldiko iritzi okerrean mugitzen dira holaxe pentsatzen dutenak, zeren unibertsitatea, edozein unibertsitate delarik, beti izan eta izanen baita politika egiteko gunea. Kontua zera da, batzuk holako edo halako politika egiten ez badute, besteek bestelakoa egiten dutela.

Zientzi eta teknologia, irakatsi dugunaren kontra, ez dira neutrorik. Teknologia eta zientzia ikertzerakoan, edo eta ikerketa zientifikoa erabiltzerakoan, balore zehatz batzuren bidez egiten da. Gauzak horrela izanik, *kapitalak* beti kontu handia izan du unibertsitate, beste gauza asko bezalaxe, «bere» bilakatzeko. Honela produkzioa eta birprodukzioa bateratuz, sistema kapitalista garatu honetan kapitala *kapital* so-

UPVko gatazkek, etorkizunerako, eta onerako nere ustez, zein bere lekuan utzi eta kokatu dute.

ziala bilakatu da.

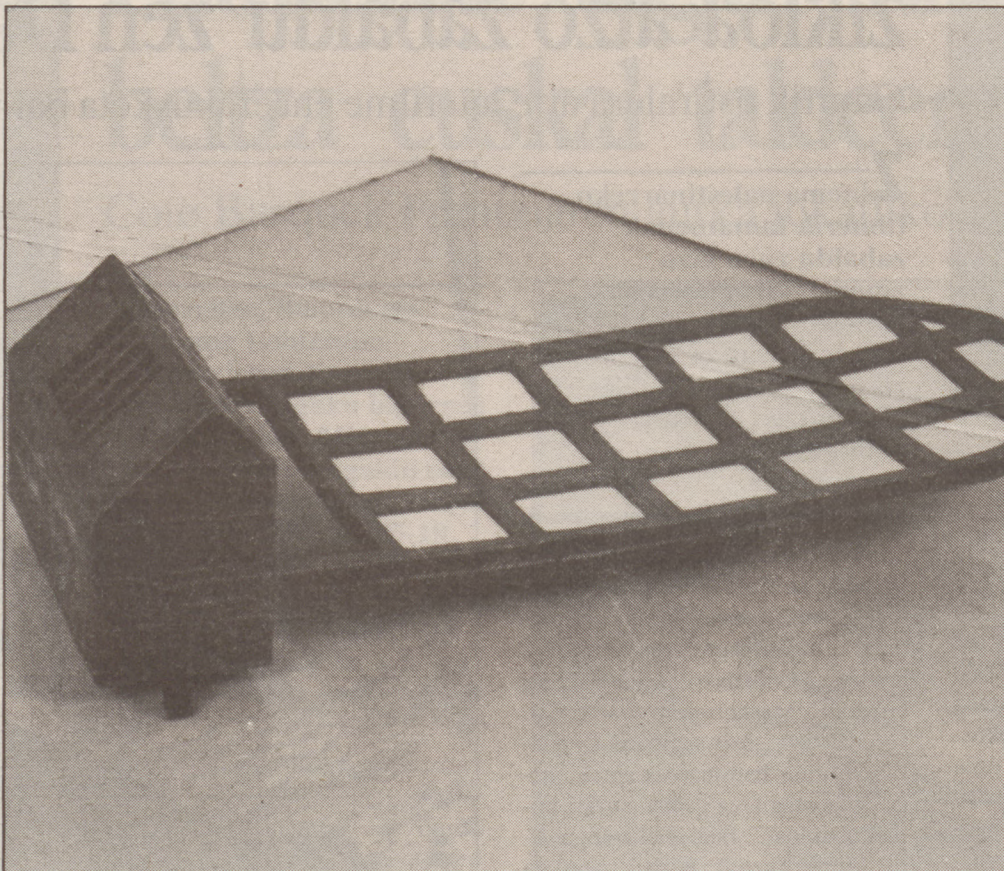
Kapitala sozialdu den heinean, produkzioa, birprodukzioa eta zirkulazioa bateratuz, hau da, ohizko «fabrika» hedatu, barreiatu eta sozialdu den arabera, gizarte osoa, unibertsitatea barne, «fabrika» handi eta hedatu bihurtu da.

Kapital hedatze honetan, kapitalarekiko eta Estatuarekiko antagoniko bezala eta autonomo legez, langile mota berri bat agertzen da, *langile sozialdua* alegia, zeina gizarte osora ere hedatzen baita.

Ezaguna da, bestalde, unibertsitateak kapitalarekiko birprodukzioan daukan funtzioan, zer nolako arazoak eta gorabeherak izan dituzten irakasle eta ikasle kritikoak bertan sartzeko edo bertan ikasteko.

Beraz, argi gera bedi, unibertsitatea berez esparru politikoa dela.

2) Marxismo zaharkitu, antzu eta merke mota

JUAN LUIS BAROJA

batetik, eta ikasleak beste aldetik beren espazio propioak sortu, bereganatu nahi izan dituzte (kontratu laboralarena batzuk, ikasleen eskakizuna besteak). Zenbait unetan, gainera, bi mugimenduak bateratu dira, nolabait UPVri beste proiektu berri bat kontrajartzeko. Honela, biak bat eginez, beraien potentzialtasunak handituz, gehituz eta hedatuz, UPVren egitura zaharkitua aldatzen saiatu dira.

Irakasleei dagokienez, UPVk daukan egitura feudalarekiko antagoniko eta autonomo den irakasle kontratatuen mugimenduak bere burua antolatuz eta autobaloratuz egin du bere bidea. Irakasle multzo batek apostua egin zuen 1987an. Sasi guztien gainetik eta hodei guztien azpitik irakasle batzuk bere hartan dira. Bidean jende asko bazterretan geratu da; ohizko sindikatuen mugak eta tristurak ere ikusi dira behin baino gehiago. Burruka autonomo hauek ez dira izan arrosa kolorekoak, arantzaz beterikoak baizik; eta zenbait jenderentzat, gaintitu ezinezko oztopoez beterik. Baina, bizi garen gizarte aldatzeko prest baldin bagaude, honelakoxeak dira bideak.

UPVko gatazkak, etorkizunerako, eta onerako nere ustez, zein bere lekuan utzi eta kokatu dute. Euskal Herri berria sortzeak euskal unibertsitate berria eskatzen duenez, maila guztietako eredu zaharkiturik laga dira bazterretan.

JOSEBA TOBAR ARBULU

batek aldarrikatzen duenaren aurka, alegia unibertsitatearen eginkizun nagusia Estatuaren aparailu ideologikoak birproduzitzea delako baieztapenaren kontra, hauxe esan behariko:

Unibertsitatea, lehen esan bezala, gizarte osora hedatu den fabrika sozialduaren arloa da, etxea, eskola, auzoa edo entresak diren bezalaxe.

Sozialitate horrek langile sozialdua sortzen du, hala irakasle nola ikasle, etxekoan dre zein hiritarren artean. Subjektu berri horiek beren buruak antolatuz, kontzienteki kapital eta Estatuarekiko antagoniko direnean, gaur egungo sistemaren kontrako subjektu historiko berriak bilakatzeko dira. Zeinek bere proiektuarekin, bere berezitasunarekin. Bakoitzak bere mugimendua sortuz, bere erreibindikazioei eutsiz.

Horixe da UPVn ikusi dena. Irakasle asoziatuak alde

Baztandarren
Biltzarra (eta
II)

MARIANO IZETA

Bazkalondoko jaialdia urteroko euskal giro ederrez inguraturik. Txistulariak, Agustin Eraso eta Felix Iriarte. Kantariak, Niko Etxart, Martikorena, Anje

Duhalde, Josune Galarregi, Izeta anaiak, Jose Mari eta Eusebio. Bertsolariak, Ar-

giñarena, Bittor Elizagoien, Mixel Xalbador eta Lesakako gazte bat, Xabier Silveira.

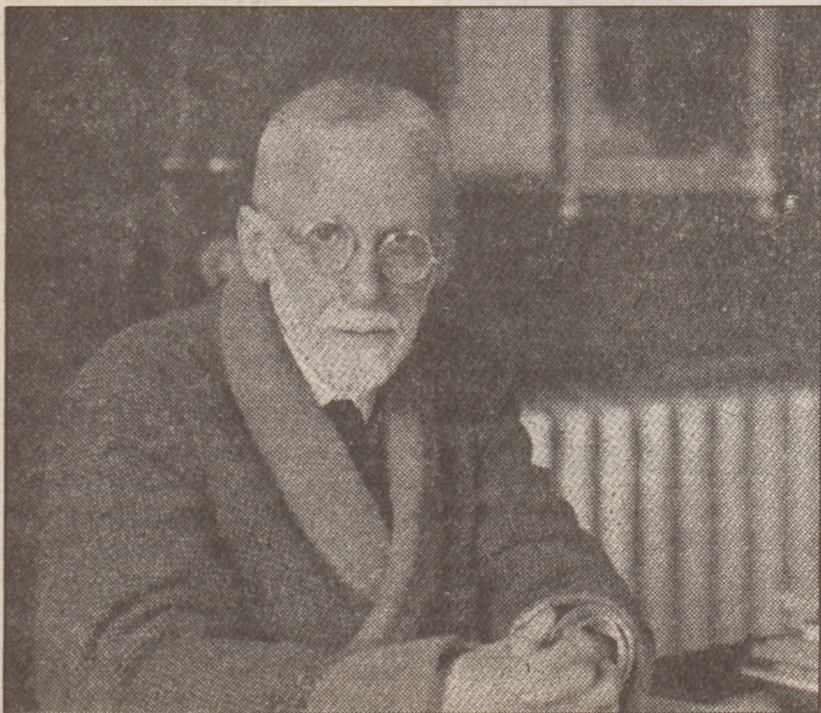
Omenaldi maitekorra eskeini zitzaion Felix Iriarte aizkunder atabalarari. Edergailu eta opariak hartu zituen, hoiaren artean euskal makila. Iriarte adiskideak merezimendu handia du, gure Biltzarra sortuzenetik 1963 garren urtetik, hutsik egin gabe etorri izan da atabalararekin eta horrek aunitz balio du. Zorionak Felix eta Jaunak urte aunitzez zaindu zaitzala.

Jaialdiaren ondotik Herri Kirolak erreboteko plazan. Interesgarria hau ere. Irabaztaleak, Labaien Taldea. Bigarren Baztan, hirugarren Ultzama eta laugarren Sunbilla.

'Baztandarren Biltzarra 91' joan zaiku zorientasun osoan. Har ditzatela gure goresmen eta laudorio, Orga apaindu hoiaren egile guziek. Biltzarraren antolatzaileek eta nolapaitere Biltzarraren alde lana egin duten guziek.

Bertzalde, joan den 14ean ospatu zen Donamariako plazan Laxoa Txapelketako azken partida edo Finala. Hor ari izanak dira norgehiagoka bi hoberenak: Irurita A eta Doneztebe. Partida atakatua izan zen eta azkenean Irurita txapeldun, partida 9-7 irabazirik. Zorionak iruritar taldeari.

ORAIN DELA HEMERETZI URTE

Pablo Fermin Irigarai Goizueta
'Larreko' omendu zuten Auritzen

Pablo Fermin Irigarai Goizueta 'Larreko' omendu zuen Auritz herri nafarrak, 1972ko irailaren 10ean, orain dela hemeretzi urte, Euskaltzaindiak eratutako jai egun berezi batean, Nafarroako Aldundiaren eta Aurizko Udaletxearen laguntzaz. Goizeko 11etan, herri meza, 12etan 'Muttikoak' dantza taldearen emeraldia eta jaiotetxeko irudiaren agertzea. Euskaltzaindiaren bilera irekia eguerdiko 12.30etan. Damaso Intzak Larrekoren garaia aipatu zuen. Piarres Laffittek Larreko euskal idazlea izan zuen mintzagai eta Eusebio Erkiagak Larreko gizona. Arratsalde partean, herri jolasak herriko enparantzan.

1869ko urtarilaren 25ean jaio zen Larreko, Auritzeko maisuaren seme: Ramon Irigarai Gurrupide. Felix Irigarai Apatekin ezkondu zen, eta bion seme izan zen Aingeru Irigarai euskaltzain eta idazle ospetsua. Iruñean ikasi zuen batxilergoa. Medikuntza ikasketak, berriz, Zaragoza eta Madrilen egin zituen. Auritzen izan zen mediku lehendabizi, eta Beran eta Iruritan gero. Lan ugari idatzi zuen medikuntzaz.

Baina bere lanik gustokoena euskaraz idatzitakoak izan ziren. «Berdinik gabeko prosa du Larreko», esan zuen Piarres Laffittek.

Laurogei urte zituela hil zen, 1949ko irailaren 3an.